

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet

Međunarodna trgovačka pravila INCOTERMS 2020

Kolegij: Transport i osiguranje
Autor: Doc. dr. sc. Dora Naletina

MEĐUNARODNA TRGOVAČKA KOMORA (ICC)

- **ICC - International Chamber of Commerce** - Međunarodna trgovačka komora
- osnovana je **1919.** godine sa sjedištem u Parizu
- djeluje u cijelom svijetu kroz 85 nacionalnih odbora i direktne članove
- vodeće tijelo ICC-a je **Svjetski savjet** (World Council) koje ga čine predsjednici nacionalnih odbora i predstavnici nacionalnih komora koje još nisu osnovale nacionalne odbore, i to po jedan delegat sa svakog kontinenta

INCOTERMS

- International (**IN**) Commercial (**CO**) Terms (**TERMS**) - međunarodna trgovačka pravila (običaji)
- Puni naziv: *'ICC Official Rules for the interpretation of trade terms'* tj. 'Službena pravila za tumačenje trgovinskih termina Međunarodne trgovinske komore' donesena su **1936. godine** u **Parizu**
- **Incoterms** - skup pravila, klauzula, pravila i pojmova
- Osnovna je **svrha** i **cilj** Incotermsa osigurati prodavateljima (izvoznicima) i kupcima (uvoznicima) u trenutku sklapanja kupoprodajnog ugovora primjereno reguliranje pravnih i ekonomskih odnosa kako bi tijekom nastanka svojih obaveza, prava i odgovornosti potpuno isključili nesporazume, pogrešno tumačenje odredaba kupoprodajnog ugovora, a time i štetne posljedice.
- Incoterms je namijenjen prije svega poslovnim ljudima, menadžerima koji se bave izvozom i uvozom roba i usluga i kojima je u interesu osigurati brz, siguran i racionalan prijevozni proces bez obzira na udaljenosti, vrstu prijevoza, vrstu i prirodu robe, broj sudionika u transportu o logističkom lancu.

INCOTERMS 2020

(osnovne značajke kategorija)

- Radi lakšeg pregleda transportne klauzule su skupljene u **4 osnovne kategorije** označene početnim slovima E, F, C i D engleskih naziva kratica odgovarajućih transportnih klauzula kojih ima ukupno **11**.
- **Grupu E** čini klauzula **EXW** koja ukazuje na polazak robe iz mjesta isporuke, s time da prijevoz i osiguranje nisu plaćeni odnosno da te troškove snosi kupac (uvoznik).
- **Grupu F** čine klauzule **FAS, FCA i FOB** koje ukazuju na to da glavni prijevoz i osiguranje nisu plaćeni, odnosno da prodavatelj plaća prijevoz i osigurava robu samo do luke, odnosno do predaje robe prijevozniku kojeg odredi kupac (uvoznik) na naznačenom mjestu.

INCOTERMS 2020

(osnovne značajke kategorija)

- **Grupu C** čine klauzule **CFR**, **CIF**, **CIP** i **CPT** koje ukazuju na to da je glavni prijevoz platio prodavatelj (izvoznik), a kod klauzula **CIF** i **CIP** da je prodavatelj (izvoznik) platio i prijevoz i osiguranje do imenovanog odredišta.
- **Grupu D** čine klauzule **DPU**, **DAP** i **DDP** koje ukazuju na isporuku robe na imenovano odredište na trošak i rizik prodavatelja (izvoznika).

INCOTERMS 2020

Transportne klauzule- pravila koriste se za različite vrste prijevoza pa su u tom smislu podijeljene u dvije zasebne skupine:

1.Klauzule (pravila) koje se koriste za **bilo koji način prijevoza:**

- **EXW** - franko tvornica
- **FCA** - franko prijevoznik
- **CPT** - vozarina plaćena do
- **CIP** - vozarina i osiguranje plaćeni do
- **DPU** - isporučeno u mjestu istovareno
- **DAP** - isporučeno na mjesto
- **DDP** - isporučeno ocarinjeno

INCOTERMS 2020

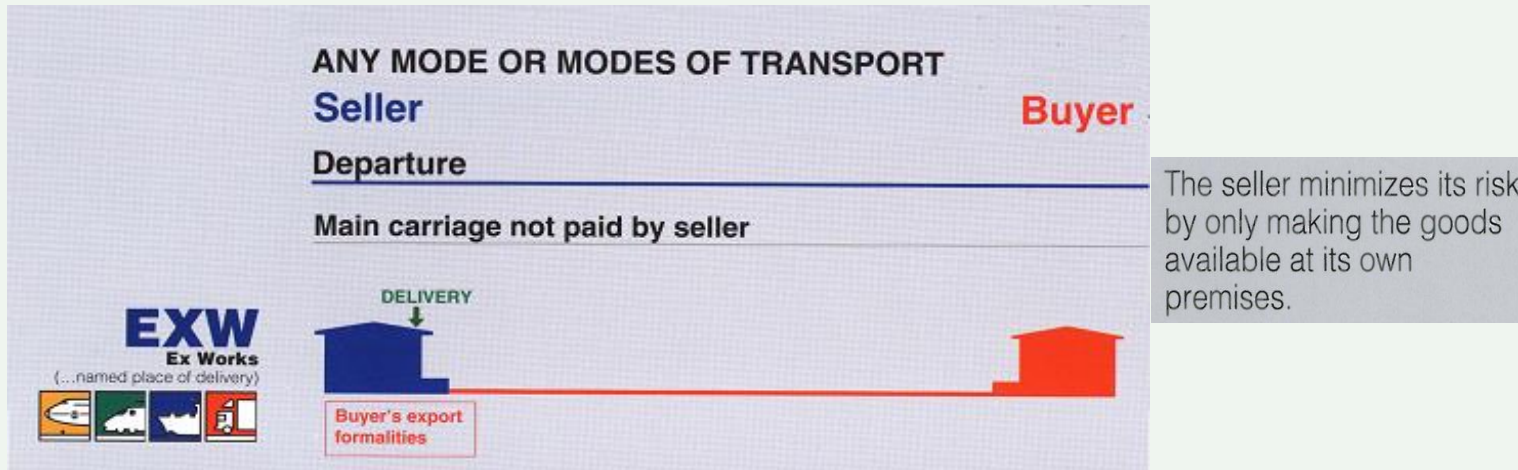

2. Klauzule (pravila) koje se koriste za **prijevoz morem i unutarnjim vodama**:

- **FAS** - franko uz bok broda
- **FOB** - franko brod
- **CFR** - cijena i vozarina
- **CIF** - cijena, osiguranje i vozarina

EXW (Ex works - Franko tvornica, imenovano mjesto isporuke)

- ‘**Franko tvornica**’ znači da prodavatelj izvršava svoju obvezu kada robu stavi na raspolaganje kupcu u svojim prostorijama (radionica, tvornica, skladište) **izvozno neocarinjenu i neutovarenu** na bilo koje prijevozno sredstvo. Ovaj termin predstavlja **minimalne obveze za prodavatelja**.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

Pripremiti robu za transport i staviti je na raspolaganje kupcu na mjestu na kojem treba isporučiti robu (u svojoj tvornici, pogonu, skladištu i sl.). Snositi sve troškove i rizik za robu do trenutka kad je roba stavljena kupcu na raspolaganje.

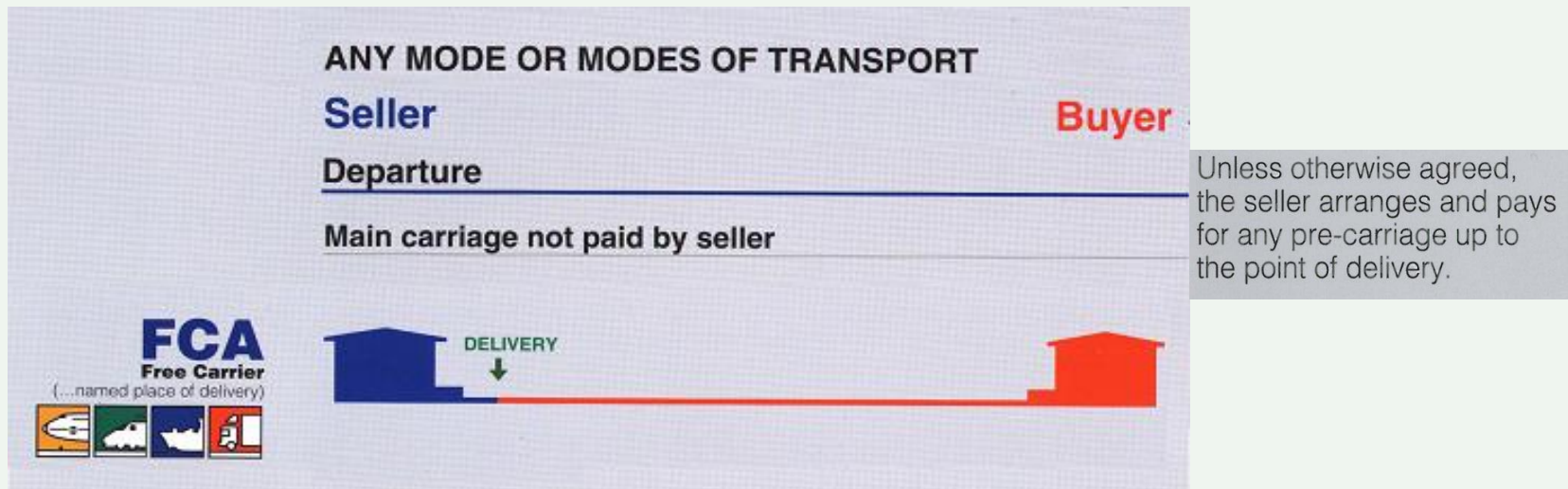
- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Platiti cijenu prema kupoprodajnom ugovoru te pribaviti prijevozno sredstvo kojim će roba biti otpremljena. Preuzeti robu čim bude stavljena na raspolaganje u ugovorenom roku i na ugovorenom mjestu. Snositi sve troškove i rizik mogućeg gubitka ili oštećenja robe od trenutka kada mu je stavljena na raspolaganje.

FCA (Free carrier - Franko prijevoznik, imenovano mjesto isporuke)

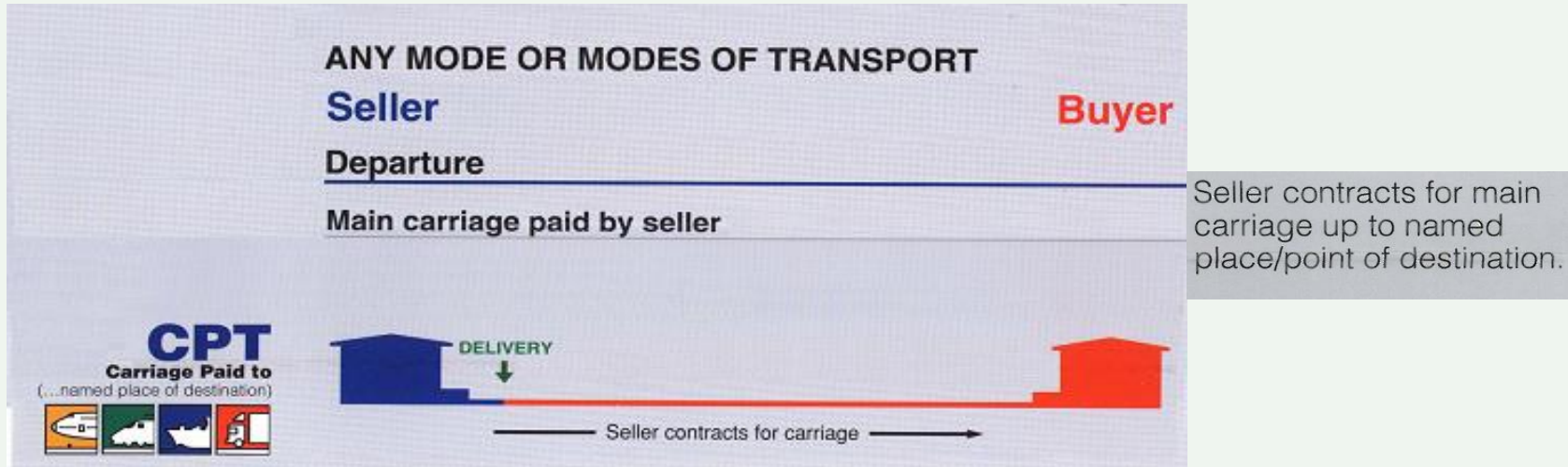
- 'Franko prijevoznik' znači da prodavatelj isporučuje robu **prijevozniku ili kakvoj drugoj osobi** koju je imenovao kupac, u prodavateljevim prostorijama ili na nekom drugom naznačenom mjestu.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**
Predati robu prijevozniku kojeg je odredio kupac te obaviti sve izvozne carinske formalnosti. Prodavatelj treba robu izvezno ocariniti. Snositi sve troškove i rizik za robu sve do trenutka njezine predaje prijevozniku ili drugoj osobi (npr. špediteru) koju je odredio kupac.
- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**
Pribaviti uvoznu dozvolu te obaviti uvozno carinjenje. Platiti cijenu prema kupoprodajnom ugovoru i snositi sve troškove i rizik za robu (troškove transporta i osiguranja robe) od trenutka kada je roba isporučena prijevozniku ili špediteru.

CPT (Carriage paid to - vozarina plaćena do, imenovano mjesto odredišta)

- ‘Vozarina plaćena do’ znači da prodavatelj isporučuje robu prijevozniku ili špediteru kojeg je imenovao prodavatelj. Prodavatelj plaća troškove prijevoza do odredišta.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

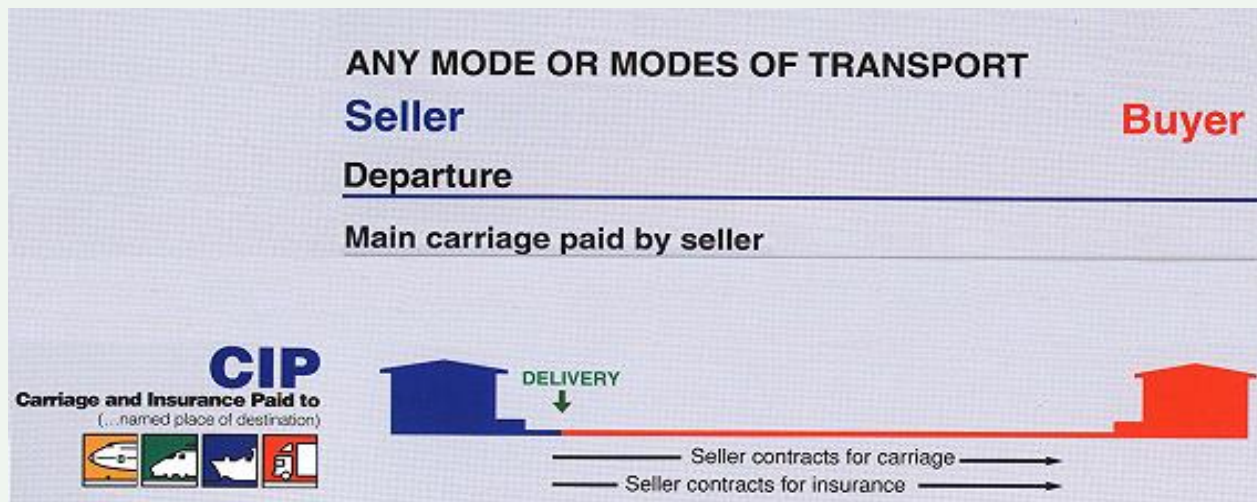
Prodavatelj mora ishoditi ugovor o prijevozu robe do ugovorene točke isporuke te platiti troškove prijevoza do imenovanog mjesta odredišta. Prodavatelj mora obaviti izvezno carinjenje. Snositi rizik za robu do trenutka kada robu preda prvom prijevozniku ili špediteru.

- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Preuzeti robu od prijevoznika na mjestu isporuke u mjestu odredišta i platiti ugovorenu cijenu. Snositi sav rizik za robu od trenutka kada je roba predana prvom prijevozniku ili špediteru u mjestu otpreme robe, kao i troškove **osiguranja robe**.

CIP (Carriage and insurance paid to - Vozarina i osiguranje plaćeni do, imenovano mjesto odredišta)

- ‘Vozarina i osiguranje plaćeni do’ znači da prodavatelj isporučuje robu prijevozniku ili špediteru i plaća troškove prijevoza tj. vozarinu, ali isto tako plaća i osiguranje s pokrićem kupčeva rizika od propasti ili oštećenja robe tijekom prijevoza.

In addition to the obligations under CPT, the seller also contracts for insurance up to the named place/point of destination.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

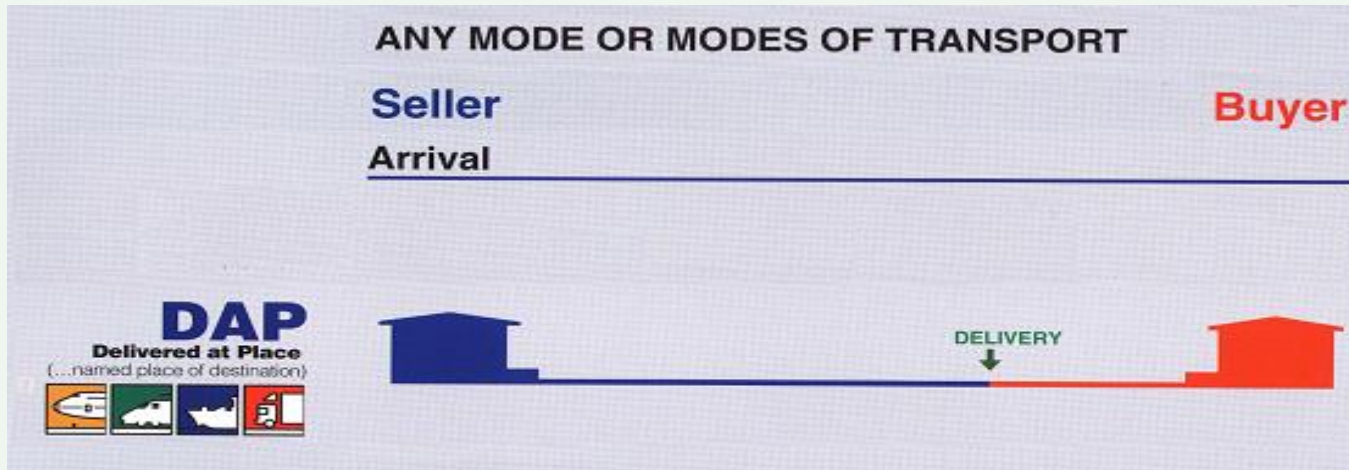
Prodavatelj mora obaviti izvezno carinjenje te ugovoriti **osiguranje robe** tijekom njezina prijevoza do odredišta. Prodavatelj snosi sve rizike za propast ili oštećenje robe do njezine isporuke prijevozniku.

- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Obveze su slične onima iz klauzule CPT, osim što ovdje kupac **ne plaća osiguranje**. Kupac mora preuzeti robu kada je ona isporučena i primiti je od prijevoznika u imenovanom mjestu odredišta.

DAP (Delivered at place - Isporučeno na mjesto)

- Ovo pravilo se može koristiti bez obzira na izabrani način prijevoza ili kod multimodalnog prijevoza.
- 'Isporučeno na mjesto' znači da je prodavatelj isporučio kada je robu stavio kupcu na raspolaganje na **dolaznom prijevoznom sredstvu spremnu za istovar** u imenovanom mjestu odredištu.

Seller undertakes to place the goods at the disposal of the buyer ready for unloading by the buyer at the agreed place/point of destination.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

Prodavatelj mora o svom trošku ugovoriti prijevoz robe do imenovanog odredišta kao i obaviti sve carinske formalnosti u vezi izvoznog carinjenja. Prodavatelj je dužan isporučiti robu kupcu na dolaznom prijevoznom sredstvu **spremnu za istovar** u imenovanom mjestu odredišta na ugovoreni datum unutar ugovorenog roka.

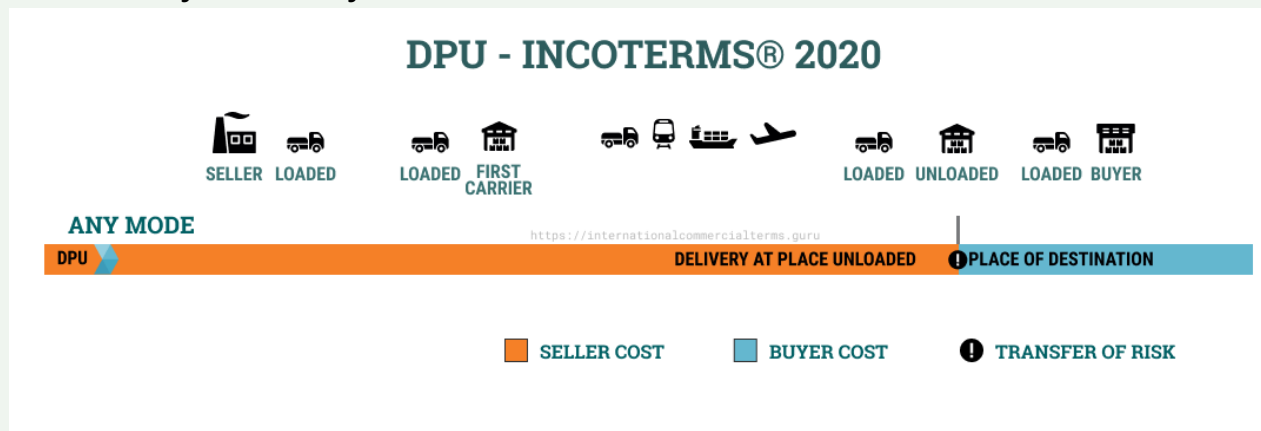
- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Kupac mora preuzeti isporuku robe kad mu je ona isporučena na dolaznom prijevoznom sredstvu u imenovanom mjestu odredišta na ugovoreni datum. Kupac snosi sve rizike za propast ili oštećenje robe od trenutka kada mu je roba isporučena u mjestu odredišta.

DPU (Delivered at place unloaded – Isporučeno u mjesto istovareno)

- Ovo pravilo se može koristiti bez obzira na izabrani način prijevoza, a također se može koristiti kod multimodalnog prijevoza kada učestvuje više načina prijevoza.
- ‘Isporučeno u mjesto istovareno’** znači da je prodavatelj ili špediter dužan organizirati prijevoz i **istovariti robu** kupcu s dolaznog prijevoznog sredstva te mu ju staviti na raspolaganje u imenovanoj odredišnoj luci ili mjestu odredišta.

- OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

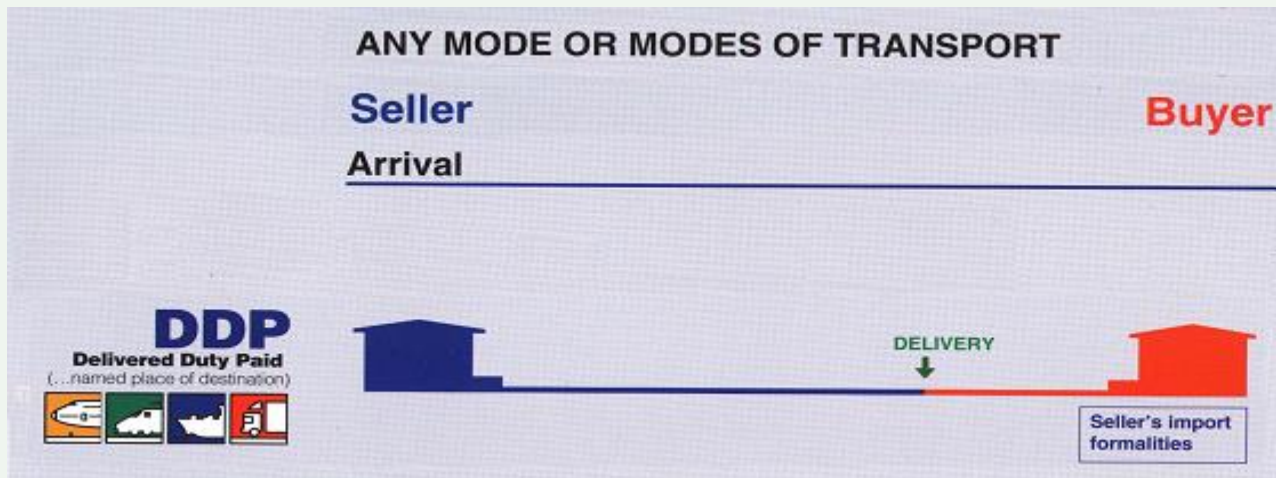
Prodavatelj mora o svom trošku ugovoriti prijevoz robe do imenovanog odredišta kao i obaviti sve carinske formalnosti u vezi izvoznog carinjenja. Prodavatelj mora istovariti robu s dolaznog prijevoznog sredstva. Prodavatelj snosi sve rizike za propast ili oštećenje robe do njezine isporuke u mjestu odredišta.

- OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Kupac mora platiti cijenu robe te obaviti sve carinske formalnosti vezane uz uvoz robe. Kupac snosi sve rizike za propast ili oštećenje robe od trenutka kada mu je roba isporučena kao i sve daljnje troškove za robu.

DDP (Delivered duty paid - Isporučeno ocarinjeno, naznačeno imenovano mjesto odredišta)

- 'Isporučeno ocarinjeno' znači da je prodavatelj isporučio robu kada ju je stavio kupcu na raspolaganje, uvozno ocarinjenu, **na dolaznom prijevoznom sredstvu** praktično u ili pred skladište kupca ili u imenovano mjesto odredišta.
- DDP predstavlja maksimalnu obvezu za prodavatelja.

Seller undertakes to place the goods at the disposal of the buyer ready for unloading by the buyer at the agreed place/point of destination and to clear the goods for import and pay duty and other official charges (unless otherwise agreed).

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

Prodavatelj mora o svom trošku ugovoriti prijevoz robe do imenovanog mjesta odredišta, obaviti izvozno i uvozno carinjenje. Prodavatelj snosi sve troškove i rizike uključujući carinu, poreze i pristojbe vezane za isporuku robe.

- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Kupac je dužan snositi sve rizike za robu od trenutka kada mu je roba stavljena na raspolaganje (spremna za istovar) u mjestu odredišta.

FAS (Free alongside ship - Franko uz bok broda, naznačena ukrcajna ili otpremna luka)

- 'Franko uz bok brod' znači da prodavatelj ispunjava svoju obvezu isporuke kada robu postavi uz bok broda-plovila kojeg je imenovao kupac u imenovanoj luci otpreme.

Seller undertakes to place the goods alongside the ship nominated by the buyer.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

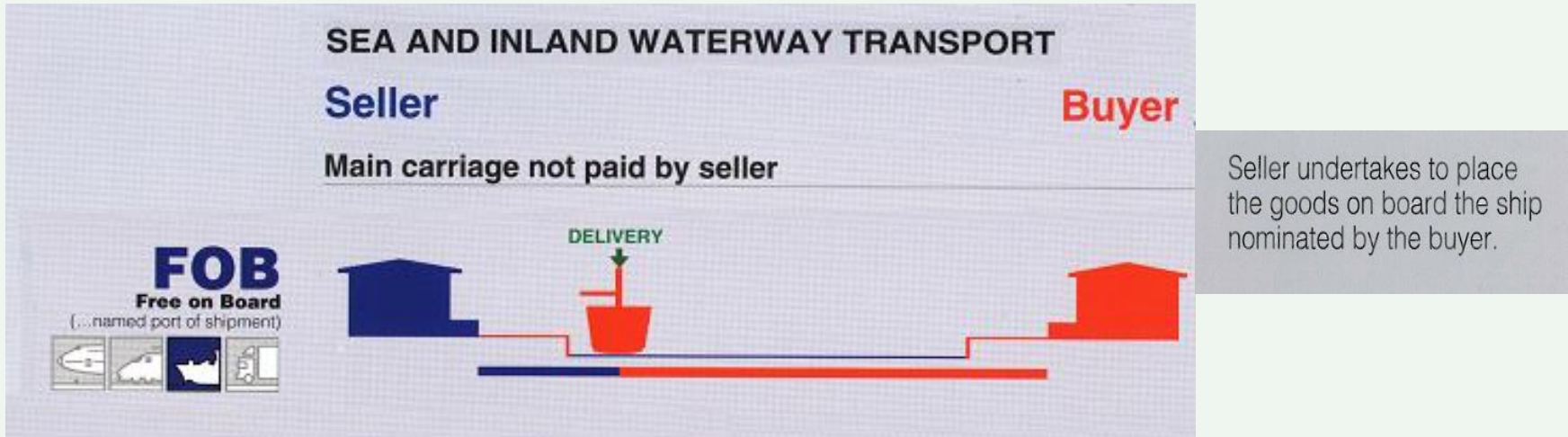
Prodavatelj snosi sve troškove i rizike za robu do trenutka njezina postavljanja uz bok broda. Prodavatelj na svoj trošak mora obaviti izvozno carinjenje.

- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Platiti cijenu prema kupoprodajnom ugovoru te ugovoriti prijevoz robe od imenovane luke otpreme. Pravodobno obavijestiti prodavatelja o imenu broda, mjestu i datumu ukrcaja na brod. Kupac će snositi sve troškove i rizik za robu od trenutka kad je roba doista postavljena uz bok broda.

FOB (Free on board - Franko brod, naznačena ukrcajna ili otpremna luka)

- 'Franko brod' znači da je prodavatelj isporučio robu na plovilo koje je imenovao kupac u imenovanoj luci otpreme.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**
Prodavatelj snosi sve troškove i rizike za robu do trenutka njezina stavljanja na brod (plovilo). Prodavatelj treba obaviti izvozno carinjenje robe.
- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**
Platiti cijenu prema kupoprodajnom ugovoru te o vlastitom trošku pribaviti brod. Pravodobno obavijestiti prodavatelja o imenu broda, luci ukrcaja te rokovima isporuke robe na brod. Kupac će snositi sve troškove i rizik za robu od trenutka kada je roba isporučena, stavljena na plovilo koje je imenovao kupac u imenovanoj luci otpreme.

CFR (Cost and freight - Cijena i vozarina, naznačena luka odredišta)

- 'Cijena i vozarina' znači da je prodavatelj isporučio robu na **plovilo** i predao prijevozniku.

Seller arranges and pays for contract of carriage to the named port of destination.

- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

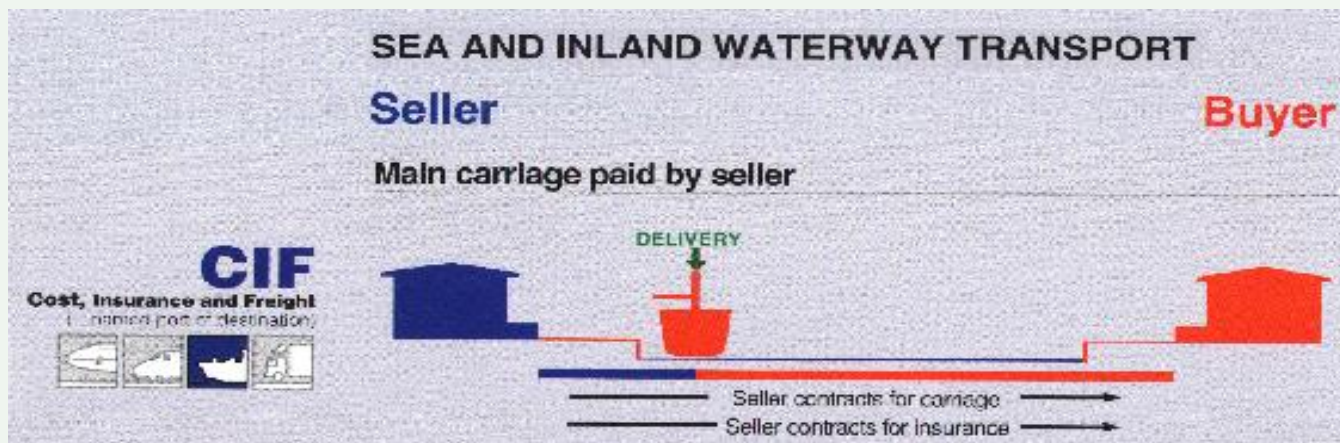
Prodavatelj snosi sve troškove i vozarinu do naznačene **luka odredišta** te snosi sav rizik za propast ili oštećenje robe do trenutka kad je robu stavio na plovilo. Prodavatelj je obavezan obaviti sve formalnosti vezane uz izvezno carinjenje robe.

- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Platiti cijenu prema kupoprodajnom ugovoru te pribaviti uveznu dozvolu. Kupac će snositi sav rizik mogućeg gubitka ili oštećenja robe od trenutka kada ona prijeđe ogradu broda u luci ukrcaja.

CIF (Cost, insurance and freight- Cijena, osiguranje i vozarina, imenovano mjesto odredišta)

- 'Cijena, osiguranje i vozarina' znači da prodavatelj ispunjava svoju obvezu isporuke kada je robu isporučio na brod. Prodavatelj plaća sve troškove, vozarinu i osiguranje kupčeva rizika od propasti ili oštećenja robe.

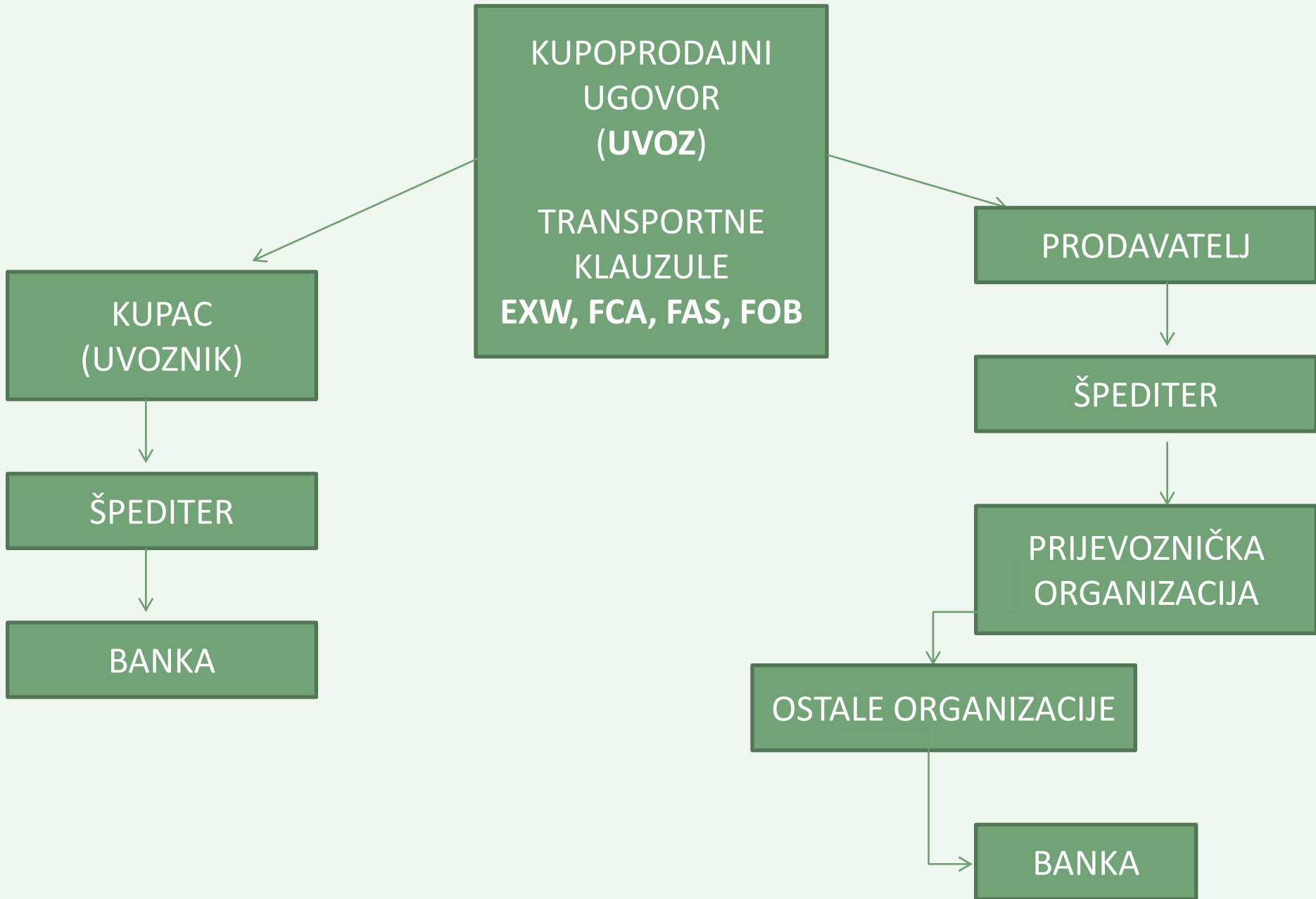
In addition to obligations under CFR, the seller also contracts for insurance up to the named port of destination.

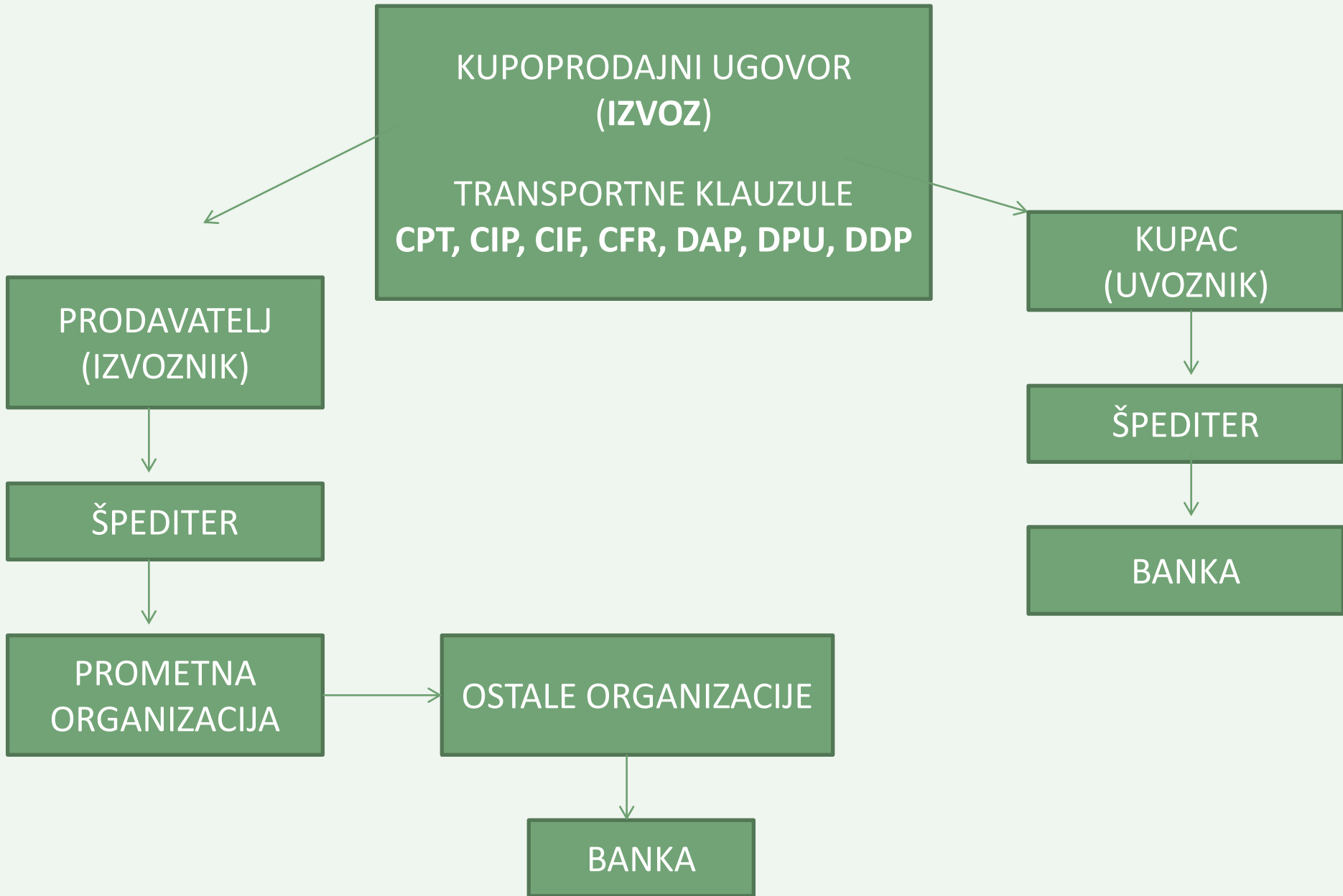
- **OSNOVNE OBVEZE PRODAVATELJA:**

Prodavatelj o vlastitom trošku treba ugovoriti prijevoz do naznačene luke odredišta te osiguranje robe do luke odredišta s osiguravajućim društvom. Prodavatelj je također dužan obaviti izvozno carinjenje robe.

- **OSNOVNE OBVEZE KUPCA:**

Platiti cijenu prema kupoprodajnom ugovoru te pribaviti uvoznu dozvolu.

Koja se sve pitanja uređuju Incoterms-ima?

1. **predaja robe** (u skladištu - prvom prijevozniku - na odredištu itd.),
2. **obavljanje carinskih formalnosti,**
3. **osiguranje robe u prijevozu,**
4. **pribavljanje prijevoznog sredstva,**
5. **pribavljanje posebnih isprava koje prate robu** (uvjerenje o porijeklu proizvoda, fitosanitarni certifikati, certifikati o obavljenoj kontroli robe),
6. **pakiranje robe i**
7. **podjela troškova između prodavatelja i kupca i sl.**

LITERATURA

1. Aržek, Z.; Bendeković, J. (2008). *Transport i osiguranje*, Zagreb: Mikrorad d.o.o..
2. Hrvatska gospodarska komora i ICC Hrvatska (2010), Incoterms 2010, Zagreb.
3. <http://albawheelsup.com/logistics-resources/incoterms/>
4. www.iccwbo.org
5. www2.hgk.hr/icc/
6. www.sourcejuice.com/2008/07/15/incoterms-definitions-the-basics-to-the-advanced/
7. <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/what-are-the-key-changes-in-incoterms-2020/>
8. <https://carina.gov.hr/vijesti/incoterms-2020/8237>

PITANJA ZA PONAVLJANJE

1. Objasnite svrhu i cilj Incoterms pravila.
2. Objasnite glavne značajke svake od kategorija Incoterms pravila.
3. Objasnite klauzulu '**Franko tvornica**' (objasniti i obveze kupca i prodavatelja).
4. Objasnite razliku između klauzula '**Vozarina plaćena do**' i '**Vozarina i osiguranje plaćeni do**'. U kojim vrstama prijevoza se koriste navedene klauzule?
5. Objasnite klauzulu '**Isporučeno u mjestu istovareno**' i klauzulu '**Isporučeno na mjesto**' (objasniti i obveze kupca i prodavatelja).
6. Objasnite klauzulu kod koje je **maksimalna obveza na prodavatelju** (objasniti i obveze kupca i prodavatelja).
7. Objasnite razliku između klauzula '**Franko uz bok broda**' i '**Franko brod**'. U kojim vrstama prijevoza se koriste navedene klauzule?
8. Navedite koje Incoterms klauzule se preporuča koristiti prilikom izvoza, a koje prilikom uvoza (kratica i puni naziv klauzule).

HVALA NA POZORNOSTI!